

3. pielikums

Latvijas kultūra

Mācību satura jomas *Latvijas kultūra* īstenošanas mērķis

Mācību satura īstenošanas mērķis ir ar mākslas darbu starpniecību sekmēt bērna/jaunieša sevis izpratni, vērtību sistēmas un estētiskās pieredzes veidošanos, tuvināšanos latviskajai kultūrtelpai, kā arī veicināt radošo pašizpaušmi.

Mācību satura jomā ietvertās lielās idejas

1. Tautas folklorā, tradīcijās un nemateriālais kultūras mantojums ir latviskās kultūrtelpas izziņas avots, un iesaiste tā saglabāšanā un pārmantošanā ir viens no nacionālās identitātes un indivīda pašapziņas veidotājiem.
2. Mākslas (literatūras, vizuālās mākslas, mūzikas, arhitektūras un dizaina, skatuves mākslas, kino) darbā ietvertās idejas var atspoguļot laikmetu un ietekmēt pārmaiņas sabiedrībā.
3. Mākslas darbs atsedz autora pieredzi, pasaules izpratni un vērtības un palīdz saprast sevi, veidot attieksmi pret pasauli un vērtību sistēmu.
4. Katram mākslas veidam ir unikāli izteiksmes līdzekļi, un to pazīšana palīdz uztvert un izprast mākslas darbu un citas kultūras vērtības, un radoši pašizpaušties.

Ieteikumi plānoto sasniedzamo rezultātu īstenošanai

Piemēros nosauktajam ir ieteikuma raksturs. Autoru, darbu vai to fragmentu izvēlē pedagogam ir jāņem vērā audzēkņa vecums, valodas apguves līmenis, iespējas un intereses, jāveido sasaiste ar kultūru diasporā, jāveicina praktiskā darbība un radošā pašizpaušme. Ieteicams izmantot Latvijas kultūras kanonā ietvertos.

Šaurākajā apjomā **ar citu krāsu un atzīmi *** norādīti sasniedzamie rezultāti, kurus var piemērot arī bērniem līdz 11 gadiem un ar latviešu valodas prasmi A līmenī.

Plašākā apjoma satura aprakstā netiek atkārtots šaurākā apjoma saturs.

Šaurākais apjoms	Plašākais apjoms
Zina un prot lietot svarīgākos ar kultūras jomām saistītos jēdzienus un terminus.	Kopumā zina un prot lietot nepieciešamos jēdzienus un terminus, kas saistīti ar dažādām kultūras jomām.
Informāciju (klausāmu vai lasāmu) par mākslas darbu, autoru u.tml. var sniegt vienkāršā, skaidrā valodā.	Informāciju (klausāmu vai lasāmu) par mākslas darbu, autoru u.tml. var sniegt galvenokārt vienkāršā valodā. Sarežģītākie termini, vārdi, frāzes u.tml. ar
Literārie teksti – galvenokārt adaptēti,	

<p>īsināti, plašāku darbu pārstāsti. Teksti ar vārdu, izteicienu u.tml. tulkojumiem, skaidrojumiem. Patstāvīgi lasāmi īsi, vienkārši teksti.</p> <p>Pārsvarā vēlams vairāk izmantot dažādu vizuālo materiālu, saistot to ar informatīvajiem vai literārajiem tekstiem.</p>	<p>skaidrojumiem.</p> <p>Literārie teksti – galvenokārt ne pārāk plaši teksti (ar sarežģītāko, retāk lietoto vārdu skaidrojumiem); no plašākiem tekstiem lasāmi fragmenti.</p>
<p>1. Tautas folklorā, tradīcijas un nemateriālais kultūras mantojums ir latviskās kultūrtelpas izziņas avots, un iesaiste tā saglabāšanā un pārmantošanā ir viens no nacionālās identitātes un indivīda pašapziņas veidotājiem.</p> <p>Saturs/tēmas: latviskās zīmes un simboli, tradīcijas, kas saistītas ar gadskārtu svētkiem un cilvēka dzīves gājumu, Latvju dainas, latviešu tradicionālie ēdieni, amatniecība, latviešu viensēta, kokle un koklēšana, Dziesmu svētki.</p>	
<p>1.1. Pazīst un prot uzzīmēt dažas latvju zīmes*, piemēram, Māras zīme, Jumja zīme, ugunskrusts.</p>	<p>1.1. Pazīst, prot uzzīmēt un raksturot dažādas latvju zīmes, to saistību ar citu tautu zīmēm un simboliem.</p>
<p>1.2. Zina svarīgākos gadskārtu svētkus: to nosaukumus, laiku, nozīmīgākās darbības, ēdienus (Lieldienas, Jāņi, Ziemassvētki, Mārtiņi), var norunāt gadskārtu svētkiem atbilstošu tautasdziesmu.*</p>	<p>1.2. Zina latviešu gadskārtu svētkus, to svinēšanas nozīmi, populārākās tradīcijas, gadskārtu ieražu dziesmas, rotaļas un dančus; piedalās gadskārtu svētku, piemēram, Jāņu, svinēšanā, izprot daļu/visu to svinēšanas tradīciju un ieražu kopumu, kas aptver gan svētku gaidīšanas, gatavošanās, gan svinēšanas un atsvētes norises.</p>
<p>1.3. Prot norunāt tautas dziesmu, kas saistīta ar cilvēka dzīves gājumu, piemēram, par augšanu, vecākiem, mūžu.* Prot nodziedāt šūpuļdziesmu; ir priekšstats par raksturīgākajiem tēliem latviešu tautas dzīvnīeku pasakās.*</p>	<p>1.3. Pazīst dažas raksturīgākās latviešu tautas tradīcijas un ieražas, kas saistītas ar cilvēka dzīves gājumu (bērna dzimšanu, kāzām, bērēm, kapu kopšanu), var norunāt dažas tautas dziesmas, zina un prot nodziedāt dažas pazīstamākās tautas rotaļdziesmas un šūpuļdziesmas; raksturo varoņus latviešu tautas sadzīves pasakās.</p>
<p>1.4. Atšķir tautasdziesmu no dzejoļa, zina par Krišjāni Baronu kā dainu tēvu.</p>	<p>1.4. Pazīst tautasdziesmu uzbūvi, spēj raksturot tematiku. Zina par Krišjāņa Barona ieguldījumu tautasdziesmu apkopošanā un sistematizēšanā, zina, kas ir Dainu skapis.</p>
<p>1.5. Pazīst latviešu tradicionālos ēdienus, piemēram, rudzu maizi jeb rupjmaizi, Jāņu sieru.*</p>	<p>1.5. Raksturo dažus latviešu tradicionālos ēdienus un to sastāvdaļas, piemēram, rudzu maize jeb rupjmaize, speķa pīrāgi, Jāņu siers, pelēkie zirņi ar speķi; to saistību ar gadskārtu ieražām un tradīcijām, prot kādu no tiem</p>

	patstāvīgi vai ar pieaugušā atbalstu pagatavot.
1.6. Zina svarīgākās latviešu tautas tērpa daļas; prot atšķirt abu dzimumu latviešu tautas tērpus.*	1.6. Raksturo kādu no Latvijas etnogrāfisko novadu (Vidzemes, Latgales, Augšzemes, Zemgales un Kurzemes novadu) tautas tērpiem, ir ieinteresēts sava tautas tērpa iegādē/izveidē.
1.7. Atpazīst dažādus amatniecības izstrādājumus, piemēram, māla traukus, cimdsus, zeķes, villaines. Veido un darina izstrādājumus no latviešu tradicionālajiem amatniecības materiāliem, piemēram, māla, koka, niedrēm, dzijas.*	1.7. Izpēta vienas amatniecības tradīcijas attīstību, piemēram, podniecības attīstība dzimtā, Latvijas novadā, mītnes zemē. Labprāt veido un darina priekšmetus no latviešu tradicionālajiem amatniecības materiāliem, veido dažādus izstrādājumus, piemēram, rotas, cimdsus.
1.8. Raksturo viensētu, kādā tradicionāli dzīvojuši latviešu zemnieki.	1.8. Raksturo viensētu kā autonomu saimniecisku vienību un latviešiem tradicionāli ierastāko dzīves un telpas modeli, tās iekārtojumu un novietojumu, veido mūsdienu viensētas modeli un diskutē par to kā iespējamu ilgtspējīgu dzīves telpu.
1.9. Prot nosaukt populārākos tautas mūzikas instrumentus.* Spēj atšķirt šo instrumentu skaņu.	1.9. Prot raksturot dažādus tautas mūzikas instrumentus (tembru, izskatu). Labprāt piedalās kolektīvajā muzicēšanā.
1.10. Zina, ka tiek kopta kora dziedāšanas tradīcija – Dziesmu svētki.*	1.10. Raksturo Dziesmu svētku nozīmi latviskās pašapziņas veidošanā un uzturēšanā. Piemēram, Dziesmu svētku vēsture, karoga, tautas folkloras mantojuma un profesionālās kora mūzikas tradīcijas.
2. Mākslas (literatūras, vizuālās mākslas, mūzikas, arhitektūras un dizaina, skatuves mākslas, kino) darbā ietvertās idejas var atspoguļot laikmetu un ietekmēt pārmaiņas sabiedrībā.	
2.1. Ir ieguvis pamatinformāciju par latviešu valodas vēsturi.	2.1. Ir priekšstats par nozīmīgākajiem notikumiem un personībām, kas ir veicinājuši latviešu valodas attīstību, piemēram, Ernests Gliks un Bībeles tulkojums latviešu valodā, Vecais Stenders, Juris Alunāns, Rainis, Kārlis Mīlenbahs un Jānis Endzelīns <i>Latviešu valodas vārdnīca</i> , un latviešu valodas attīstības procesiem mūsdienās, tai

	skaitā lībiešu un latgaliešu rakstu valodu.
2.2. Prot nosaukt 19. gadsimta beigu latviešu nacionālās atmodas laika dzejniekus Ausekli un Andreju Pumpuru. Ir dzirdējis un atpazīst Jāzepa Vītola dziesmu "Gaismas pils"; zina, ka dziesmas vārdu autors ir dzejnieks Auseklis.	2.2. Raksturo Ausekļa dzejas tēlus, to simbolisko nozīmi latviešu nacionālās atmodas kustībā. Saprot J.Vītola dziesmas "Gaismas pils" simbolisko vēstījumu un nozīmi Dziesmu svētku kustībā un nacionālās atmodas laikā 19. gadsimtā un 20.gadsimta beigās.
2.3. Zina, ka A. Pumpurs ir sarakstījis latviešu eposu "Lāčplēsis" (1888), nosauc galvenos varoņus un viņu īpašības*.	2.3. Stāsta, kāda ir A. Pumpura eposa "Lāčplēsis" simboliskā nozīme, raksturo varoņus. Salīdzina un raksturo Lāčplēša tēlu un tā interpretācijas dažādos laika posmos radušos mākslas darbos. Ir noskatījis Aleksandra Rusteiķa mēmo filmu "Lāčplēsis" (1930), skaidro mēmā kino māksliniecisko valodu.
2.4. Ir aplūkojis Vilhelma Purviša, Jaņa Rozentāla, Johana Valtera populārākos darbus.	2.4. Raksturo dabas studiju ietekmi latviešu gleznotāju V.Purviša, J.Rozentāla, J. Valtera, grafiķa Riharda Zariņa un tēlnieka Teodora Zaļkalna daiļradē.
2.5. Ir noklausījies dažu latviešu klasiskās mūzikas pārstāvju, piemēram, Jurjānu Andreja, Emīla Dārziņa, Emīla Melngaiļa, skaņdarbus.	2.6. Ir noklausījies un atpazīst dažādu žanru latviešu klasisko mūziku, piemēram, Alfrēda Kalniņa, Jāņa Mediņa skaņdarbus.
2.6. Zina, ka Rūdolfs Blaumanis ir latviešu rakstnieks, dzejnieks un dramaturgs, prot nosaukt kādu daiļdarbu, piemēram, "Tālavas taurētājs", "Skroderdienas Silmačos".	2.6. Raksturo R.Blaumani kā 19. un 20. gs. mijas latviešu zemnieka jūtu, ģimenes attiecību un ikdienas atspoguļotāju, iepazīst literāro darbu varoņus, raksturo varoņa izvēles morālos aspektus, skaidro noveles pazīmes, konflikta attīstību iepazītajā lugā. Piemēram, 2–3 literāros darbos – novelēs "Nāves ēnā", "Salna pavasarī", "Romeo un Jūlija", lugās "Indrāni", "Skroderdienas Silmačos". Izsaka savu viedokli par kādu R.Blaumaņa darba skatuves uzvedumu un ekranizāciju. Piemēram, Rīgas kinostudijā Leonīda Leimaņa 1966. gadā uzņemtā filma "Purva bridējs", Gunāra Pieša 1972. gadā uzņemtā filma „Nāves ēnā”.
2.7. Zina, ka Rainis ir latviešu	2.7. Ir guvis priekšstatu par Raiņa dzeju

<p>dzejnieks un sabiedriskais darbinieks, ir iepazinies ar dažiem Raiņa daiļdarbiem*.</p> <p>Piemēram, ir noklausījies Emīla Dārziņa dziesmu ar Raiņa vārdiem „Lauztās priedes” (1904); ir noskatījies animācijas filmu “Zelta zirgs” (2014).</p>	<p>un dramaturģiju, raksturo literāro varoni, saskata ideju par personības izaugsmi, diskutē par tās saistību ar laikmeta norisēm un sabiedrību; zina par dzejnieka mākslinieciskās un sabiedriski politiskās darbības savstarpējo mijiedarbību. Piemēram, 2–3 Raiņa literārie darbi – dzeja no krājuma “Gals un sākums”, lugas “Uguns un nakts” vai “Indulis un Ārija”.</p>
<p>2.8. Zina, ka Rīgu savā dzejā atspoguļoja dažādi latviešu dzejnieki un viens no tiem ir Aleksandrs Čaks. Ir lasījis (ar skaidrojumu un komentāriem) kādu A.Čaka dzejoli, kurā attēlota 20.–30. gadu Rīga un tās reālijas (ormanis, avīžu zēns, tramvajs, saldējumu kiosks u.tml.). Ir aplūkojis Jāņa Tīdemaņa gleznas ar Rīgas tēlojumu.</p>	<p>2.8. Ir guvis priekšstatu par Aleksandra Čaka daiļradi. Raksturo A. Čaka dzejas literāro varoni (tipisku 20.gs sākuma pilsētnieku) un Rīgas tēlojumu, piemēram, dzejoļos no krājuma “Mana paradīze”. Ir iepazinies ar vēsturisko notikumu tēlojumu varoņepā “Mūžības skartie”.</p>
<p>2.9. Ir priekšstats par dažu nacionālo ideju atspoguļojumu kultūrā.</p>	<p>2.9. Ir priekšstats par to, kā 20. un 30. gadu nacionālās idejas atspoguļojās literatūrā un mākslā. Piemēram, zina par Edvarta Virzas darbu „Straumēni” (1933) un ir lasījis tā atsevišķus fragmentus.</p>
<p>2.10. Pazīst Vecrīgas siluetu un prot nosaukt dažus arhitektūras un vēstures pieminekļus Rīgā*, piemēram, Doma baznīca, Brīvības piemineklis.</p>	<p>2.10. Raksturo Vecrīgas siluetu un dažus Rīgas nozīmīgākos arhitektūras un vēstures pieminekļus un to autorus; pazīst Kārļa Zāles radīto Brīvības pieminekli un Brāļu kapu ansambli, raksturo pieminekli attēloto un tā simbolisko nozīmi. Izzina savas dzimtas iepriekšējo paaudžu dzimtās vietas Latvijā un to tuvumā esošos kultūras un vēstures pieminekļus, interesējas par dažādu laiku kultūras darbiniekiem un viņu nozīmi konkrētās vietas un vai Latvijas kultūrvēsturiskajā attīstībā. Piemēram, arhitekti Kristofs Hāberlands, Reinholds Šmēlings, Gunārs Birkerts un viņu darbi.</p>
<p>2.11. Zina par to, ka kultūras procesi turpinājās arī Otrā pasaules kara laikā.</p> <p>Ir ieguvis informāciju par latviešu</p>	<p>2.11. Var nosaukt un īsi raksturot spilgtākos darbus, kuros attēlots Otrā pasaules kara laiks. Piemēram, Lūcijas Garūtas un Andreja Eglīša kantātes „Dievs, tava zeme deg!” (1944) nozīme</p>

<p>bēgļu gaitām. Piemēram, par K.Skalbes bēgļu gaitām un dzejoli "Ceļā"</p>	<p>laikmeta kontekstā.</p>
<p>2.12. Ir priekšstats, ka pēc Otrā pasaules kara latviešu literatūra attīstījās gan emigrācijā, gan Latvijā (Padomju Savienības sastāvā), prot nosaukt vienu vai divus autorus. Piemēram, Andreja Eglīša „Svešais cirvis cērt un cērt” (1986), Dzintara Soduma, Linarda Tauna, Gunāra Saliņa atsevišķi dzejoļi.)</p>	<p>2.12. Raksturo laikmeta, personības attīstības un zudušās dzimtenes tēlojumu pēc Otrā pasaules kara emigrācijā tapušu dažādu žanru un autoru literārajos darbos. Piemēram, 2–3 attiecīgās mītnes zemes spilgtāko pārstāvju literārie darbi.</p>
<p>2.13. Zina, ka 20.gs. otrajā pusē Latvijā viens no populārākajiem dzejniekiem bija Ojārs Vācietis, ir lasījis dažus viņa dzejoļus*.</p>	<p>2.13. Ir guvis priekšstatu par Ojāra Vācieša dzeju; stāsta par laika un sabiedrības atspoguļojumu O.Vācieša dzejā, raksturo lirisko varoni. Piemēram, 2–3 dzejoļi no krājuma „Si minors”.</p>
<p>2.14. Zina, ka 20.gs. otrajā pusē Latvijā radoši strādā dzejniece un prozaīķe Vizma Belševica. Ir noskatījies režisores Ināras Kolmanes filmu "Bille" (2018) vai tās fragmentus, kas veidota pēc V.Belševicas triloģijas „Bille” (1992) motīviem.</p>	<p>2.14. Ir iepazinis un raksturo sev tuvo /interesanto Vizmas Belševicas, Knuta Skujenieka vai kāda cita latviešu autora dzejā.</p> <p>Ir guvis priekšstatu par V.Belševicas daiļradi un cilvēka pieaugšanas un vides tēlojumu triloģijā „Bille”.</p>
<p>2.15. Zina un ir lasījis kādu Māras Zālītes, Klāva Elsberga vai cita latviešu dzejnieka dzejoļi. Ir ieguvis priekšstatu, kā dzeja raksturo cilvēka un esošās varas attiecības.</p> <p>Ir noklausījies kādu rokmūzikas skaņdarbu, piemēram, no grupu „Līvi”, „Pērkons” repertuāra un uzzinājis par mūzikas un sabiedrisko procesu/noskaņojuma saikni.</p>	<p>2.15. Raksturo laika un jaunrades brīvības un to ierobežojošās varas attiecību atklājumu Māras Zālītes, Klāva Elsberga vai kāda cita latviešu autora dzejā Latvijā; skaidro, kā māksla ietekmēja sabiedriski politiskos procesus 20.gs otrajā pusē Latvijā. Piemēram, divu vai vairāku autoru daži dzejoļi, arī komponistu skaņdarbi, rokmūzika. Piemēram, komponisti Imants Kalniņš, Juris Kulakovs, Mārtiņš Brauns, grupas "Menuets", "Pērkons", "Sīpoli", "Līvi".</p> <p>Saskata pašapziņas un brīvības alku tēlojumu "jauno" mākslinieku gleznās un grafikās padomju mākslā 20.gs. otrajā pusē. Piemēram, Edgara Iltnera,</p>

	Leo Kokles darbi.
2.16. Ir aplūkojis 20. gadsimta 70. un 80. gados Latvijā tapušos plakātmākslas paraugus. Piemēram, Jura Dimitera, Ilmāra Blumberga darbi.	2.16. Vēro 20. gadsimta 70. un 80. gados Latvijā tapušos plakātmākslas paraugus, raksturo plakātos atklāto vēstījumu un tā saistību ar laikmetam aktuālo, autora pozīciju un māksliniecisko rokrakstu. Piemēram, Gunāra Kirkes, Laimoņa Šēnberga, Georga Smeltera darbi.
2.17. Ir noskatījies kādu Rīgas kinostudijā veidotu filmu, zina tās režisoru.	2.17. Ir priekšstats, ka 20.gs. otrajā pusē Latvijā darbojās Rīgas kinostudija, kurā tika uzņemtas filmas; skatās filmu, raksturo tajā atspoguļoto padomju dzīves tēlojumu un varoņus, pamana autora (režisora) pozīciju laikmeta tēlojumā. Piemēram, 2–3 spēlfilmas: režisora Rolanda Kalniņa spēlfilma „Elpojiet dziļi...” („Četri balti krekli”, 1967).
2.18. Ir noskatījies kādu latviešu animācijas filmu.* Piemēram, režisoru Arnolda Burova, Rozes Stiebras filmas.	2.18. Ir priekšstats par latviešu animācijas kino, raksturo kādas animācijas filmas ideju un varoņus. Piemēram, Signes Baumanes, filmu studijas “Avārijas brigāde” filmas.
2.19. Ir noskatījies kādu latviešu dokumentālo filmu. Piemēram, režisora Herca Franka „Vecāks par desmit minūtēm” (1978).	2.19. Ir noskatījies latviešu dokumentālā kino paraugus; skaidro dokumentālo kino gan kā vēstures liecību atspoguļotāju (kinohronikas kā ideoloģijas rupors), gan autora pozīcijas un attieksmes pret dokumentējamo laiku un cilvēkiem paudēju un pārmaiņu veicinātāju. Piemēram, režisora un operatora Ivara Selecka filma “Šķērsiela” (1988), režisora Jura Podnieka filma „Vai viegli būt jaunam?” (1986).
	2.20. Ir viedoklis par 21.gadsimta latviešu dzejas un prozas autoru darbiem, raksturo kāda autora daiļdarba literāro varoni un cilvēka un laika atspoguļojumu. Piemēram, Kārļa Vērdiņa, Noras Ikstenas, Ingas Ābeles darbi.

3. Mākslas darbs atsedz autora pieredzi, pasaules izpratni un vērtības un palīdz saprast sevi, veidot attieksmi pret pasauli un vērtību sistēmu. Personības un viņu daiļrade.	
3.1. Ir ieguvis informāciju par 19. gs. dzīves pretrunu tēlojumu Eduarda Veidenbauma dzejā Piemēram, ir lasījis atsevišķus E.Veidenbauma dzejoļus ar skaidrojumiem.	3.1. Var pastāstīt par Eduarda Veidenbauma īpatnējo personību un viņa dzejas nozīmi 19.gs. laikmeta atklāsmē. Piemēram, ir dzirdējis Jura Kulakova dziesmas ar E.Veidenbauma vārdiem.
3.2. Zina, ka Kārlis Skalbe ir latviešu literārās pasakas žanra spilgtākais pārstāvis 20.gs.* Piemēram, ir noskatījies Arnolda Burova leļļu filmu "Pasaka par vērdiņu" (1969), kas veidota pēc K.Skalbes pasakas.	3.2. Ir priekšstats par Kārli Skalbi kā latviešu literārās pasakas žanra spilgtākais pārstāvis 20.gs., raksturo pasaku varoņus, viņu tikumiskās īpašības un to saistību ar latvju dainās pausto. Piemēram, pasakas no krājuma "Ziemas pasakas" – „Pasaka par vērdiņu”, „Kaķīša dzirnavas”, „Milzis” un „Bendes meitiņa”. Ir noskatījies kādu animācijas filmu ar K.Skalbes pasakas motīviem.
	3.3. Ir priekšstats par Erika Ādamsona un/vai Jāņa Ezeriņa īso prozu, raksturo varoņus un žanra iezīmes. Piemēram, J. Ezeriņa novele „Mērkaķis” no krājuma "Leijerkaste" (1923), E. Ādamsona novele „Jāšana uz lauvas” no krājuma "Smalkās kaites" (1936).
3.3. Zina, ka Jānis Jaunsudrabiņš ir latviešu rakstnieks un ilustrators. Piemēram, ir lasījis fragmentu no J.Jaunsudrabiņa "Baltās grāmatas" (1921) ar autora ilustrācijām.	3.4. Ir priekšstats par Jāņa Jaunsudrabiņa radošo darbību, raksturo bērnības atmiņās atspoguļoto latviešu zemnieku dzīvi, vērtību sistēmu un bērna pieaugšanas pieredzi; pazīst J.Jaunsudrabiņu arī kā mākslinieku un bērnu grāmatu ilustratoru. Piemēram, 2–3 darbi un/vai to fragmenti, piem., "Baltā grāmata" (1921), triloģijas "Aija" 1.daļa (1911).
3.4. Zina, ka Imants Ziedonis ir viens no nozīmīgākajiem 20. gadsimta otrās puses latviešu rakstniekiem. Piemēram, ir lasījis kādu I.Ziedoņa dzejoli un pasaku.	3.5. Ir priekšstats, ka Imants Ziedonis ir viens no nozīmīgākajiem 20. gadsimta otrās puses latviešu dzejniekiem, publicistiem, īsās prozas, kino scenāriju autoriem, kultūras un sabiedriskiem darbiniekiem; raksturo autora pasaules uztveres, cilvēka attīstības un garīgās brīvības meklējumu atspoguļojumu

	daiļdarbos. Piemēram, no dzejoļu krājumiem „Es ieeju sevī”, „Taureņu uzbrukums”, dzejprozas darba „Epifānijas”, 1. un 2. grāmatas, krājuma “Krāsainas pasakas”.
3.5. Ir aplūkojis spilgtāko vizuālās mākslas meistarību darbus.* Piemēram, Maijas Tabakas, Frančeskas Kirkes, Jāņa Anmaņa, Marka Rotko, Vijas Celmiņas, Imanta Tillera darbi.	3.6. Ir aplūkojis darbus, kas raksturo mākslinieka rokrakstu, saistību ar procesiem vizuālajā mākslā un laikmetu. Piemēram, Gustava Kluča, Niklāva Strunkes, Romāna Sutas, Kārļa Padega, Džemmas Skulmes, Kristīnes Luīzes Avotiņas darbi.
3.6. Ir noklausījies un pauž savu viedokli par latviešu 20.gs. 2.puses un 21.gs. sākuma mūziku. Piemēram, dziesmas no ansambļu “Čikāgas piecīši”, “Prāta vētra” repertuāra, Raimonda Paula skaņdarbi.	3.7. Pazīst populārākos latviešu 20.gs. 2.puses un 21.gs. sākuma komponistu skaņdarbus, raksturo viņu daiļrades spilgtākās iezīmes un ietekmi uz mūzikas attīstību. Piemēram, Imants Kalniņš, Pēteris Vasks, Ēriks Ešenvalds.
<p>4. Katram mākslas veidam ir unikāli izteiksmes līdzekļi, un to pazišana palīdz uztvert un izprast mākslas darbu un citas kultūras vērtības, un radoši pašizpausties.</p> <p>Mākslas darba uzbūve, tēli un valoda jeb galvenie izteiksmes līdzekļi atbilstoši mākslas veidam un žanram, uztverot (lasot, klausoties, vērojot) mākslas darbu un radot pašam; kopīgais un atšķirīgais dažādiem mākslas veidiem.</p>	
4.1. Pazīst dažus latviešu mākslinieku darbus, piem., Latvijas kultūras kanonā minēto gleznotāju darbus.*	4.1. Vizuālās mākslas darbos saskata un savos radošos darbos lieto vizuālos izteiksmes līdzekļus (līnijas, krāsas, siluetus, faktūras, tekstūras, gaismēnas) un to kompozicionālos kārtošanas principus (ritmus, līdzsvaru, dominantu, akcentu, kontrastu).
	4.2. Saskata dažādu kompozīciju izmantošanas iespējas, atbilstoši darba uzdevumam un sasniedzamajam mērķim. Ir iepazinis raksturīgākos vizuālās mākslas veidus, žanrus un tehnikas.
4.2. Klausās un lasa latviešu autoru dzejoļus, prozas un dramaturģisko darbus vai to fragmentus*.	4.3. Raksturo literārā darba uzbūves elementus – nosaka literārā darba tēmu un galveno domu (atziņu), raksturo literārā darba varoņus un vērtē to nozīmi sižeta risinājumā.
	4.4. Nosaka literārā darba valodas tēlainās izteiksmes līdzekļus (epitetus, salīdzinājumus, personifikācijas,

	metaforas) un ritma elementus dzejā, raksturo to nozīmi.
4.3. Klausās dažādu laiku un žanru latviešu komponistu klasiskās, populārās un rokmūzikas skaņdarbus.*	4.5. Ir iepazinis dažādu laiku un žanru latviešu komponistu klasiskās, kora mūzikas, populārās un rokmūzikas skaņdarbus, var nosaukt skaņdarba autoru un skaņdarba nosaukumu, skaņdarba rašanās laikmetu un skaņdarba nozīmi; uztver mūziku emocionāli.
	4.6. Raksturo nozīmīgākos pasākumus Latvijas kultūras dzīvē; zina ievērojamākās mūsdienu Latvijas kultūras personības un var par tām pastāstīt.
	4.7. Salīdzina līdzīga sižeta atspoguļojumu dažādu mākslas veidu darbos.
<p>5. Radošā pašizpaušme ir nozīmīga personībai, ko var īstenot individuāli un kolektīvi.</p> <p>Sevī un apkārtējā vidē, tajā skaitā dabā, sabiedrībā, ģimenē, saskata idejas radošiem darbiem (muzikālam, vizuālam (tajā skaitā animācijai), dramaturģiskam vai literāram darbam).</p>	
5.1. Atbilstoši mākslas veida specifikai izmanto dažādus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un tehnikas un ar prieku veido radošu darbu.*	
5.2. Zīmē, glezno, runā literāru tekstu, spēlē teātri, iet rotaļās, muzicē, dejo, veido, filmē, animē, dzied un labprāt iesaistās kolektīvajā muzicēšanā un cita veida mākslinieciskā darbībā.*	

Sasniedzamo rezultātu apraksts dažādās valodas darbībās atbilstoši tēmai *Kultūra*

Katrā nākamajā (augstākā) valodas prasmes līmenī un pakāpē netiek atkārtoti sniedzamie rezultāti, kas aprakstīti zemākā pakāpē un līmenī.

Pamata līmeņa 1.pakāpe (A1)

Lasišana	<p>Spēj atrast un saprast svarīgāko informāciju afišā, īsā sludinājumā par kultūras pasākumu (vietu, pasākuma veidu, laiku u.tml.), ja ir izmantoti bieži lietoti un/vai zināmi vārdi (koncerts, teātris, muzejs, baznīca u.tml.).</p> <p>Lasa un saprot vārdus, kas vispārināti apzīmē ar kultūras jomu saistītas profesijas (aktieris, mākslinieks, rakstnieks), darbības (dejo, dzied, spēlē), lietas (klavieres, vijole, ģitāra, grāmata).</p> <p>Vienkāršā kāda notikuma izklāstā (līdz apm.100 vārdiem), kurā ir īsi teikumi, spēj atrast, izlasīt un saprast informāciju (kas, kur, kad, ko dara), ja izmantoti biežāk lietotie vārdi.</p> <p>Uztver un spēj noteikt darbojošās personas, vietu un laiku īsā tekstā, ja tekstuālā informācija ir ilustrēta (piem., komikss) un retāk lietotie vārdi ir skaidroti.</p>
Klausīšanās	<p>Īsos informatīvos tekstos (sludinājumā, paziņojumā) saklausā un saprot biežāk lietotos vārdus (kultūras iestāžu, pasākumu nosaukumus, laiku).</p> <p>Īsos, lēni un skaidri runātos tekstos par kādu kultūras personību saklausā un saprot biežāk lietotos, ar paša pieredzi saistītos vārdus (par dzimšanas vietu, dzīvesvietu, izglītību, vecumu, profesiju).</p> <p>Tekstā par kādu mākslas darbu spēj uztvert un saprast pamatinformāciju (piem., kurai mākslas jomai atbilst darbs – grāmata, zīmējums, dziesma, opera, balets; kas attēlots/par ko ir darbs), ja tekstā ir biežāk lietotie vārdi. Labāk uztver un izprot dzirdēto, ja svarīgākā tekstuālā informācija ir ilustrēta.</p> <p>Klausoties dziesmas, visbiežāk uztver un saprot atsevišķus zināmus vārdus. Spēj noteikt dziesmas tematu, ja to raksturo saprastie vārdi un dziesmu var klausīties vairākkārt.</p>
Runāšana	<p>Spēj īsi atbildēt uz vienkāršiem jautājumiem par kāda kultūras pasākuma apmeklējumu (ko apmeklēja, kad, kur).</p> <p>Spēj atsevišķiem vārdiem vai īsos teikumos pateikt, ko redz kādā mākslas darbā, ja tajā attēlotais nosaucams, izmantojot bieži lietoto leksiku (piem., pilsēta, lauki, baznīca, puķes, bērns, kaķis, zirgs u.tml.), un kāds ir attēlotais objekts (liels, mazs, skaists, jauns, vecs, augsts, zems, balts, zaļš u.tml.).</p>

	<p>Spēj nosaukt pamatdarbības, kas saistītas ar kultūras jomu (piem., spēlē, dzied, dejo, zīmē) un īsos teikumos pateikt, kura kultūras joma patīk un/vai ar kuru pats nodarbojas.</p> <p>Prot formulēt īsus jautājumus, lai iegūtu informāciju par kāda kultūras pasākuma vietu, laiku, biļetes cenu; lai uzzinātu, kuru kultūras pasākumu ir apmeklējis draugs, skolotājs u.tml.</p>
Rakstīšana	<p>Prot uzrakstīt vienkāršas, nesaistītas frāzes, teikumus par kāda kultūras pasākuma apmeklējumu (ko apmeklēja/kur bija, kad, ar ko kopā).</p> <p>Prot uzrakstīt vienkāršas frāzes un teikumus par kādu kultūras personību vai literāriem varoņiem (cilvēkiem/dzīvniekiem) – kur dzīvo, ko dara.</p>

Pamata līmeņa 2.pakāpe (A2)

Lasišana	<p>Saprot gandrīz visu informāciju afišā, īsā sludinājumā par kādu kultūras pasākumu, ja izmantoti zināmi vārdi.</p> <p>Lasa un saprot konkrētai kultūras jomai atbilstošos svarīgākos jēdzienus (piem., pasaka, dzejolis, rotaļa, mīkla, glezna, melodija, diriģents, orķestris, operdziedātājs, mūziķis, režisors, arhitekts u.tml.)</p> <p>Saprot vienkāršu, neizvērstu tekstu (apm.200 vārdu), kurā aprakstīts kāds sižetisks notikums (darbības, personas, vieta un laiks), ja tekstu papildina ilustrācijas un ja retāk lietotie vārdi ir skaidroti.</p> <p>Saprot īsu, vienkāršu tekstu par kādas kultūras personības dzīvi un darbību (kur un kad dzīvoja, strādāja, kurā mākslas jomā darbojās, ko radīja u.tml.), ja tekstā izmantoti biežāk lietotie vārdi. Lai tekstu saprastu pilnībā, izmanto vārdnīcu vai papildus tekstam dotos skaidrojumus.</p> <p>Spēj pareizā intonācijā (izteiksmīgi) nolasīt īsas dzejas rindas, ja to saturs ir pilnībā izprotams un teksts ir lasīts vairākkārt.</p>
Klausīšanās	<p>Īsos informatīvos tekstos (sludinājumā, paziņojumā) saklausā un saprot svarīgāko informāciju par kultūras pasākumiem (kāds pasākums, kur un kad notiks, kas piedalīsies u.tml.).</p> <p>Vienkāršā tekstā (piem., par kādu rakstnieku, mākslinieku), kas runāts diezgan lēnā tempā un skaidri, spēj saklausīt un saprast pamatinformāciju (piem., dzimšanas vietu, dzīvesvietu, nodarbošanos – profesiju/darbību, ar dzīves posmiem saistītus gadskaitļus).</p> <p>Uztver un saprot īsu, vienkāršu tekstu par kādu mākslas darbu (kāds ir, kas to radījis, kad, kas ir attēlots).</p>

	<p>Klausoties dziesmu, uztver un saprot vārdus un frāzes, ja skan biežāk lietotie vārdi. Spēj noteikt dziesmas tematu, ja svarīgākie vārdi atkārtojas un/vai klausās dziesmu vairākkārt.</p> <p>Klausoties runāto kādā filmā (īpaši animācijas filmā) vai izrādē, uztver un saprot tās tematu, atsevišķus vārdus/frāzes, ja izmantoti biežāk lietotie vārdi. Spēj izsekot notikumiem un noteikt galveno varoņu attieksmi, pozīciju, ņemot vērā kustības, žestus, balss intonāciju.</p>
Runāšana	<p>Spēj bez īpašām grūtībām atbildēt uz vienkāršiem jautājumiem par kādu grāmatu, ko lasījis; par filmu, izrādi, izstādi, koncertu, muzeju, ko apmeklējis (ko lasīja, apmeklēja, redzēja, kur, kad).</p> <p>Runājot par kādu kultūras jomu, prot lietot atbilstošus jēdzienus, kas ir labāk zināmi un biežāk izmantoti (piem., gleznu/keramikas izstāde, teātra izrāde, modernā/klasiskā mūzika, klasiskā/mūsdienu literatūra u.tml.). Prot pateikt, kāda ir dzirdētā mūzika vai redzētā filma/izrāde, vai lasītā grāmata, izmantojot biežāk lietotos vārdus (interesanta, priecīga, lēna, ātra u.tml.).</p> <p>Spēj īsi formulēt savu viedokli (patika/nepatika).</p> <p>Prot bez grūtībām uzdot vienkāršus jautājumus, lai iegūtu svarīgāko informāciju par kādu kultūras pasākumu, par kādu grāmatu, kultūras personību.</p> <p>Spēj īsi un vienkāršos teikumos atstāstīt svarīgāko informāciju par dzirdēto/lasīto (kas, kur, kad, ko darīja), ja iegūtā informācija ir pietiekami labi saprasta.</p> <p>Spēj situācijai un kontekstam atbilstošā intonācijā norunāt īsu tekstu (arī dzejoli), kuru pirms tam ir iemācījies un kura saturs ir pilnībā saprotams.</p>
Rakstīšana	<p>Prot elementāri aprakstīt kādu kultūras notikumu (par ko lasījis, ko redzējis, apmeklējis, sniedzot pamatinformāciju) un īsi formulējot attieksmi (patika/nepatika).</p> <p>Prot uzrakstīt vienkāršus teikumus par kādu kultūras personību vai literāriem varoņiem (cilvēkiem/dzīvniekiem) – dzīvesvietu, nodarbošanos, izskatu.</p>

Vidējā līmeņa 1.pakāpe (B1)

Lasišana	<p>Lasot kādu tekstu, izprot dažādām kultūras jomām atbilstošus jēdzienus, piem., mākslas veidu un žanru nosaukumus: literatūrā (proza, stāsts, novele, literārā pasaka, teika, romāns, eposs, drāma, komēdija, traģēdija u.tml.); mūzikā (vokālā mūzika, instrumentālā mūzika, rok mūzika u.tml.); kinomākslā (dokumentālā filma, detektīvfilmā, fantastikas filma, biogrāfiskā filma u.tml.); vai, piemēram, profesiju (nodarbošanos) nosaukumus (režisors, kritiķis, gleznotājs, tēlnieks, pianists, dzejnieks u.tml.).</p>
-----------------	--

	<p>Spēj atšķirt daiļliteratūras tekstu no citiem tekstu veidiem (piem., no publicistikas darba, dokumentālās literatūras, recenzijas u.tml.).</p> <p>Saprot būtiskāko informāciju anotācijā, recenzijā (ja tā nav pārāk plaša), ja tekstā dominē zināmi vārdi. Lai izprastu tekstu pilnībā, izmanto vārdu vai dotos paskaidrojumus.</p> <p>Saprot gandrīz visu informāciju par kādu kultūras personību vai mākslas darbu, ja teksts ir pietiekami vienkāršs.</p> <p>Daiļliteratūras vai folkloras tekstu (pasaku, teiku) var saprast tikai tad, ja tas ir adaptēts, teksta struktūra ir vienkārša (piem., minimāli lietoti saliktie laiki, atstāstījuma izteiksme) un galvenokārt lietoti ikdienā izmantotie mūsdienu latviešu literārās valodas vārdi (reti lietotie vārdi un vecvārdi ir skaidroti). Šādā tekstā var izsekot sižetam, izprast personu darbības un raksturus.</p> <p>Saprot biežāk lietotos frazeoloģismus vai pārnestā nozīmē lietotus vārdus/izteikumus (piem., nākotnes sapņi, ābeces patiesība u.tml.) īpaši, ja pārējais konteksts ir labi saprotams.</p> <p>Spēj atlasīt svarīgāko informāciju no vairākiem avotiem, piem., lai veidotu prezentāciju, pārskatu u.tml. Spēj to darīt, ja tekstus pietiekami labi saprot.</p> <p>Spēj izteiksmīgi nolasīt dzejoli/īsu prozas/dramaturģijas tekstu, ja to ir pietiekami labi izpratis.</p>
<p>Klausīšanās</p>	<p>Uztver un saprot gandrīz visu informatīvos tekstos – paziņojumos, sludinājumos, īsā analītiskā (vērtējošā) monologā vai dialogā TV, radio, tīmekļa vietnēs, ja runas temps ir dabisks un tekstā pārsvarā ir zināmi vārdi.</p> <p>Kopumā uztver un saprot monologu/dialogu par kādu kultūras personības dzīvi un daiļradi vai atsevišķu mākslas darbu, ja teksts ir labi strukturēts. Atsevišķas detaļas var neizprast, ja ir nezināmi vārdi, termini, pārnestā nozīmē lietoti vārdi vai izteicieni.</p> <p>Klausoties dziesmu, spēj noteikt tās tematu, saprot lielāko daļu teksta, ja tas līdz ar melodiju tiek skaidri uztverams.</p> <p>Skatoties un klausoties teātra izrādi/filmu, spēj noteikt tematiku, svarīgākās problēmas, saprot gandrīz visu runāto, ja dialogi nav pārāk gari un tekstā dominē zināmi vārdi. Uztver un izprot runātāja intonāciju, emocionālo stāvokli. Uztvert tekstu palīdz darbojošos personu kustības, žesti.</p>
<p>Runāšana</p>	<p>Spēj veidot vienkāršu dialogu par kādu kultūras personību, izlasīto grāmatu, apmeklēto kultūras pasākumu. Bez grūtībām atbild uz vienkāršiem jautājumiem.</p> <p>Spēj neizvērsti, vienkāršiem vārdiem raksturot: kādu tēlotājmākslas darbu (objektus, personas, krāsas, kompozīciju – priekšplānā, pa labi, pa kreisi u.tml.); lasītu grāmatu, redzētu filmu/izrādi (sižetu, literāros varoņus,</p>

	<p>izmantotos māksliniecišķos tēlus); dzirdētu muzikālu priekšnesumu.</p> <p>Spēj neizvērsti formulēt savu attieksmi par kādu mākslas darbu, īsi to pamatot, izmantojot tradicionālus vārdus (interesants, garlaicīgs, skaists, brīnišķīgs, bēdīgs, traģisks, komisks u.c.).</p> <p>Spēj neizvērsti, nosaucot būtiskākās pazīmes, salīdzināt gan vienas, gan vairāku mākslas jomu darbus (piem., dabas parādības/objekta tēlojumu kādā gleznā un dzejolī; viena temata attēlojumu kādā pasakā un zīmējumā; pasakas žanru un reālistisku stāstu u.tml.). Prot izmantot dažādas salīdzinājuma konstrukcijas un īpašības vārdu pakāpes (piem., labāks par; interesantāks nekā; viens no spilgtākajiem; viens no populārākajiem u.tml.).</p> <p>Spēj bez grūtībām formulēt dažādus jautājumus, lai iegūtu faktoloģisku (ar konkrētiem faktiem saistītu) informāciju par kādu kultūras pasākumu, notikumu, personām u.tml.</p> <p>Spēj diezgan veikli, taču neizvērsti, atstāstīt kādu dzirdētu/lasītu stāstu (aprakstīt svarīgākos notikumus, telpu un laiku, literāros varoņus vai izmantotos māksliniecišķos tēlus).</p> <p>Spēj pietiekami droši publiski uzstāties, ja labi zina un izprot tekstu, kas tiek piedāvāts klausītājiem.</p> <p>Spēj situācijai un kontekstam atbilstošā intonācijā norunāt īsu tekstu (arī dzejoli), kuru pirms tam ir iemācījies un kura saturu ir pilnībā izpratis.</p>
<p>Rakstīšana</p>	<p>Prot uzrakstīt vienkāršu, saistītu tekstu par kādu zināmu mākslas darbu vai kultūras personību, vai kultūras pasākumu, kuru apmeklējis/ kurā piedalījies. Spēj veidot secīgu domas izklāstu.</p> <p>Prot uzrakstīt īsu anotāciju, vērtējumu par kādu mākslas darbu, izmantojot kultūras jomai atbilstošus jēdzienus, kurus zina un izprot.</p> <p>Prot uzrakstīt neizvērstu tekstu par kādu izdomātu notikumu vai personu (piem., spēj uzrakstīt īsu pasaku, respektējot žanra pazīmes).</p> <p>Spēj izveidot tekstu prezentācijai par kādu mākslas darbu, personību. Prot īsi un precīzi formulēt svarīgāko.</p>

Vidējā līmeņa 2.pakāpe (B2)

<p>Lasišana</p>	<p>Saprot gan vispārīgo informāciju, gan detaļas dažāda veida tekstos (recenzijā, biogrāfiskā aprakstā u.c.) par kādu kultūras personību vai mākslas darbu.</p> <p>Spēj lasīt un saprast daiļliteratūras vai folkloras tekstu, ja tajā lietoti galvenokārt mūsdienu latviešu literārās valodas vārdi (reti lietotie vārdi un vecvārdi ir skaidroti). Šādā tekstā var noteikt darba problemātiku, izsekot sižetam, izprast personu darbības un raksturus.</p> <p>Saprot daudzus biežāk lietotos frazeoloģismus vai pārnestā nozīmē lietotus</p>
------------------------	--

	<p>vārdus/izteikumus, ja tos palīdz izprast konteksts.</p> <p>Spēj atlasīt informāciju no vairākiem avotiem, piemēram, lai rakstītu recenziju, eseju, pārskatu u.tml.</p> <p>Spēj bez īpašas gatavošanās izteiksmīgi nolasīt dzejoļus un citus literārus tekstus.</p>
Klausīšanās	<p>Uztver un saprot informāciju par kultūras notikumiem paziņojumos, sludinājumos, lekcijās, tīmekļa vietnēs, TV un radio dokumentālos raidījumos u.c., ja runā latviešu literārajā valodā.</p> <p>Saprot gandrīz visu interviju tiešraidēs, diskusijās, izrādēs, filmās, ja runā literārajā valodā. Atsevišķas nianse un pārnestā nozīmē lietotas frāzes var nesaprast, īpaši, ja runas temps ir ātrs un runā dzimtās valodas lietotāji.</p>
Runāšana	<p>Spēj iesaistīties diskusijās un bez grūtībām formulēt savu viedokli par kādu kultūras pasākumu, mākslas darbu. Spēj argumentēti atbalstīt vai noraidīt kāda pausto viedokli.</p> <p>Spēj raksturot kāda mākslas darba žanra iezīmes, autora individuālo stilu, literāros varoņus, sižetu. Prot precīzi izmantot gan vispārzināmu leksiku, gan atbilstošu terminoloģiju (piem., literāra darba problemātika, sižets, konflikts un tā risinājums; mākslas darba tehnika – akvarelis, grafika, eļļas glezna; mūzikā – kantāte, klavierkoncerts, simfoniskā mūzika u.c.).</p> <p>Spēj skaidri un pietiekami pārliecinoši formulēt savu attieksmi.</p> <p>Spēj salīdzināt gan vienas, gan vairāku mākslas jomu darbus, nosaucot vairākas būtiskas pazīmes un arī detaļas.</p> <p>Spēj publiski uzstāties, prezentējot materiālu par kādu kultūras notikumu, personību, mākslas darbu.</p> <p>Spēj izteiksmīgi un atbilstoši situācijai (piem., uzveduma formai, lomai u.tml.) runāt dažādus literāros tekstus.</p>
Rakstīšana	<p>Prot skaidri, detalizēti aprakstīt, salīdzināt un vērtēt notikumus un pieredzēto, secīgi un loģiski saistot tekstu, skaidri formulējot un pamatojot savu viedokli.</p> <p>Prot uzrakstīt recenziju par filmu, grāmatu vai teātra izrādi.</p> <p>Prot uzrakstīt argumentētu eseju, pārsapriedumu par kādu mākslas darbu.</p> <p>Prot uzrakstīt pietiekami plašu tekstu (piem., pasaku, stāstiņu) par izdomātiem notikumiem, varoņiem, respektējot attiecīgā žanra prasības.</p>

Avoti un izmantojamā literatūra plānoto sasniezamo rezultātu apguvei

Latvijas kultūras kanons. Tiešsaistē: <https://kulturaskanons.lv/>

Latviešu valodas rokasgrāmata. Latviešu valodas aģentūra, 2018. Tiešsaistē: <http://valodasrokasgramata.lv/>

Latviešu tautasdziesmas. Tiešsaistē: www.dainuskapis.lv

Latviešu folkloras krātuves digitālais arhīvs. Tiešsaistē: <http://garamantas.lv/>

Latvijas Literatūras gada balva. Tiešsaistē: www.laligaba.lv

Latvijas un latviešu literatūras vortāls www.literatura.lv

Runājošas pasakas latviešu, krievu, angļu valodā. Tiešsaistē: <http://pasakas.letonika.lv/>

Platforma www.latvianliterature.lv

Platforma www.manabiblioteka.lv

Platforma www.manstautasterps.lv

Dziesmu svētku krātuve. Digitāla informācija par dziesmu un deju svētkiem, sākot no 1873.gada. Attēli, repertuārs, publikācijas, personības, intervijas, atmiņas. Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2018. Tiešsaistē: <https://dziesmusvetki.lndb.lv/>

Tautas deju ABC. Video, 4:30, Latvijas mobilais telefons, manslmt, 2018. Video liecība ar 22 latviešu tautas deju fragmentiem skaistākajos latviešu tautastērpos. Tiešsaistē: <https://www.youtube.com/watch?v=tgPQ-SbM8Rc>

"Gaismas pils" no 1977. līdz 2013.gadam. Aizliegta un kārota. Dziesmu un deju svētki neoficiālās himnas jeb J.Vītola/Ausekļa "Gaismas pils" piedzīvojumi 40 gadu ilgumā. Padomju laikā dziesmu aizliedza iekļaut dziesmu svētku repertuārā, bet publika un koristi to pieprasīja paši. Par tās leģendārāko diriģentu kļuva Haralds Mednis. #DzSv #LatvijasTelevizija #SvetkuAgenti
Tiešsaistē: <https://www.facebook.com/radiokartina/videos/2041882232534814/>

The Freedom monument, Stāsts par mūsu Brīvību - stāsts par mūsu Brīvības cīnītājiem, stāsts par mūsu Brīvības pieminekli. #LV100
Tiešsaistē: <https://www.facebook.com/radiokartina/videos/2041882232534814/>

Ceļvedis skolotājiem "Eiropas kultūras mantojums" ar divu stundu plāniem, darba lapām un 16 dažādu mantojuma izglītības projektu ideju piedāvājumiem. Tiešsaistē: https://europa.eu/teachers-corner/sites/teacherscorner/files/files/eych-2018-toolkit-teachers_en.pdf

Tiešsaistes digitālā spēle "Kultūras mantojuma detektīvi"
skolēniem: https://europa.eu/kids-corner/eych/index_en.htm

Tiešsaistes digitālās spēles "Kultūras mantojuma detektīvi" instrukcijas un pareizās atbildes skolotājiem: http://europa.eu/teachers-corner/sites/teacherscorner/files/files/eych_game_instructions_en_fin.pdf

Multimediālā vietne „Knuts Skujenieks”. Vietnes mērķis ir dzejnieka literārā mantojuma un dzīves telpas saglabāšana un pieejamība ikvienam interesentam virtuālajā vidē. Tā veidota kā dzejnieka vadīta ekskursija laikā un telpā, kur viņš pats lasa dzeju, stāsta par radošo procesu, komentē par lietām un priekšmetiem. Tā unikalitāte ir autentiskums un personiskā pieeja, jo tas tapis sadarbībā ar K. Skujenieku un viņa ģimeni. Tiešsaistē: <https://www.knutsskujenieks.lv/>

Katram savu tautas tērpu, Nacionālā kultūras centrs projekts, kas stāsta par latviešu tautastērpa izcelšanos, komplektēšanas un valkāšanas tradīcijām, vietnē atrodami novadu tautastērpu attēli, to raksturojums, rekonstrukcijas, 2016. Tiešsaistē: <http://www.lnkc.gov.lv/>; <http://www.katramsavutautasterpu.lv/>

Kādas galvassegas valkājamas. Video, ieteikumi tautastērpa galvassegu valkāšanā. Latvijas nacionālais kultūras centrs, projekts Katram savu tautas tērpu, 2:54. Tiešsaistē: <https://www.youtube.com/watch?v=I5OXo7E1sj0>

Digitāla izlase „**Latviešu mākslas darbu reprodukcijas (pirmsskolai un sākumskolai)**”, Valsts izglītības satura centrs. Mākslas darbu reprodukcijas sakārtotas trīs lielās grupās: "Grafika", "Glezniecība" un "Tēlniecība", kas sīkāk sadalītas pa tēlotājmākslas žanriem, mākslas izteiksmes līdzekļiem un izmantotajām tehnikām. Mākslas darbu tapšanas laiks ir no 19.gadsimta beigām līdz 21.gadsimta sākumam, to autori ir latviešu grafikas, glezniecības un tēlniecības vecmeistari, kā arī mūsdienu vidējās un jaunākās paaudzes mākslinieki. Materiālā ir iekļautas 186 mākslas darbu reprodukcijas – attēli un to etiķetes. Mākslas darbi ir Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (180), Latgales Kultūrvēstures muzeja (4), Tukuma Mākslas muzeja (1) un J.Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja (1) īpašums. Tiešsaistē: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/makslas_da_rbi_pirmsskolai/index.htm

„Sarunas par mākslas darbiem”, Valsts izglītības satura centrs. Ieteicams izmantot kopā ar materiālu Latviešu mākslas darbu reprodukcijas (pirmsskolai un sākumskolai). "Sarunas par mākslas darbiem" ir reproducēto latviešu mākslinieku darbu (izlases kārtībā) apraksti par to saturu, izpildījuma tehniku un žanriem, kā arī mākslas vēsturnieces un stāstnieces Edvardas Šmites atziņas un ieteikumi. Tiešsaistē: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/sarunas_par_maksl_darb.pdf

Latviešu folkloras krātuves digitāls projekts "**Dziedi ar arhīvu**", kurā ikviens ir aicināts iepazīties ar seniem tautas mūzikas ierakstiem vietnē dziedi.garamantas.lv un piedāvāt savu versiju par kādu no izlases dziesmām. Tiešsaistē: <http://lfk.lv/Dziedi-ar-arhivu>

Oriģinālas Baltijas reģionam raksturīgu **tradicionālo instrumentu spēles mācību grāmatas**, kas tapušas, sadarbojoties Latvijas, Igaunijas un Lietuvas tautas mūzikas

ekspertiem. Izmantojamas pašmācībai un kā metodiskais materiāls mācot instrumentu spēli. Lejuplādējamas bez maksas, lietošanai datorā vai izdrukātas uz papīra.

Tiešsaistē: <http://muzikanti.lv/lv/pakalpojumi/e-gramatas/>

Digitāla pamācība kokļu spēles apguve pašmācībā "**Kokļu mežs**". Tiešsaistē:

<https://www.koklumezs.lv/>

"**Aizslēgtais krasts**", Māra Zirņīte, dokumentāls stāsts par cilvēkiem un laikmetiem Ziemeļkurzemes piekrastē Latvijā, aizsargāts ar autortiesībām. Tiešsaistē:

<http://dom.lndb.lv/data/obj/60563.html>

Informācija par lībiešiem un lībiešu valodu. **Lībieši 44 atbildēs**. Latviešu valodas aģentūra. Tiešsaistē: <https://valoda.lv/libiesu-valoda/libiesi-44-atbildes/>

Video par grafiķi R.Zariņu un viņa daiļradi (tajā skaitā par naudas zīmju un Latvijas ģerboņa vizuālo izstrādi, Kurbada ilustrācijām). **Rigards Zariņš 150**. Latvijas Mākslas akadēmija, 4:40. Tiešsaistē: <https://www.youtube.com/watch?v=prrkPzMa4Zk>

Basos izveidota ekspozīcija **Suitu godi** Skrundas TV sižets, 8:48, publicēts 26.06.2019.

Tiešsaistē: <https://www.youtube.com/watch?v=IMqpDVVEhqU>

Lec, saulīte. R.Tiguls, LTV Dziesmu svētku ieraksts, 5:23. Tiešsaistē:

<https://www.youtube.com/watch?v=oQBCQUIXqZM>

Lībiešu krasta ceļvedis. Autoru kolektīvs. PDF, latviešu, angļu, vācu, igauņu valodā. Ceļvedī uzskaitīti galvenie ar Lībiešu krastu saistītie vēsturiskie notikumi, interesanti fakti, aprakstītas 23 vietas, kur var iepazīt lībiešu mantojumu, minēti svarīgākie ikgadējie notikumi, kā arī pievienota maza latviešu–lībiešu vārdnīca.

Tiešsaistē: <https://www.celotajs.lv/lv/p/view/CelvedisLibiesi>